75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 238. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 24, 1968 No. 238. VOL. LXXV.

Христос Рождається! — Славіте Його!

ТРИМАЙТЕ ВИСОКО НАШ РЕЛІГІЙНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР

З РІЗДВЯНОГО ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗСА

Милостовий Господь знову дозволив нам діждатися Празника Різдва Христового. Знову церковні Богослуження, коляди, святкові картини підкреслюють чітко Вефлеємський Вертеп, ясла, Пресвяту Родину, ангелів, які співали пісню слави Богові і бажали мира людям доброї волі. Празник Різдва Христового пригадує нам Вифлеємських Пастирів — представників народних мас, та трьох Мудреців — представників володарів і вчених, які прийшли поклонитися Божому Дитяті та скласти свої дари . . .

Як колись під час Різдва Христового, так і сьогодні з приводу десятиліття створення Української Католицької Митрополії в З'єднаних Стейтах Америки Українці католики різних прошарків людського життя мають золоту нагоду записати свої імена до історії, але також і до Книги Життя у вічності.

До закріплення нашого життя-буття нашої Української Католицької Церкви і наших народних організацій на Вільній Землі Вашингтона, десятилітній Ювілей Української Католицької Митрополії дає змогу всім стати піонерами нашої церковної і народної майбутности в З'єднаних Стейтах Америки.

Задушевним бажанням Митрополичого Ординаріяту є відновити, поширити й скріпити наші надбання на полі релігійнім, народнім і культурнім.

Дорогі Батьки! Господь Бог обдарив нас діточками. Зверніть вашу увагу на виховання їх в нашій католицькій вірі, в нашому обряді, в нашій Церкві та в наших школах і народних товариствах. Ви дуже добре знаєте, які складні обставини зустрічають вас у вихованні дітей. Тому треба більших зусиль, щоб розв'язати цю пекучу проблему.

Дорогі юнаки і юначки! Вам Боже Провидіння дало нагоду жити в добробуті. Покажіть свою вдячність своїм батькам! Тримайте високо наш релігійний і національний прапор! Чужого навчайтесь ,але свого не цурайтесь! Ви маєте право і привілей продовжувати нашу етнічну українську культуру, мову ,церковний обряд з усіма українськими традиціями в ЗСА. Ви, дорогі молоді друзі, є нашою надією. Не відходіть від наших церков і товариств до чужих клюбів, а допоможіть своїми талантами та знанням піднести й скріпити наші наукові, культурні й народні інституції і товариства.

До вас кличу, дорогі професори і вчителі! Докиньте свою цеголку свого знання до розбудови нашої української культури! Передайте своє знання про наш Рідний Край молодшому поколінню . . .

Дорогі Отці! Вас Христос покликав до свого Виноградника. У ваших руках є духовний провід церковних громад. Доложіть усіх старань, щоб у цьому ювілейному році наші добрі парохіяни відновилися духово. Всемилостивий Господь не забуде вам вашої ревної праці, а сторицею винагородить вас.

До вас, Преподобні Сестри Монахині звертаюся з проханням. Ви посвятили себе для Бога. Ви віддаєте свою працю, таланти і знання для виховання молоді. Ваша праця є дуже складна через брак зрозуміння і співпраці деяких батьків. Тому не зражуйтеся прикростями, тільки під Христовим прапором ідіть мужньо вперід та навчате нашу молодь про Бога, про наш гарний обряд, про історію нашої Церкви. Навчайте наших дітей української мови, молитов і пісень.

Не можна поминути наших редакторів українських часописів. Їх праця є дуже важка і дуже відповідальна. Дорогі працівники пера! Стійте на сторожі правди! Не бійтеся погроз та зневаг з приводу відмови шкідливих дописів. Вам бажаю витривалости на цьому бойовому фронті в обороні християнської віри й моралі . . .

Вам, Дорогі Члени і Членкині різних церковних і народних організацій і товариств, бажаю апостольської ревности, щоб ви причинилися до поступу, розвою і скріплення наших церковних громад. Великою заслугою перед Господом для вас буде, як будете молитися і старатися про покликання до священичого і монашого стану.

Дорогі в Христі! Маючи велике довір'я до вас, надіюся, що кожний і кожна з вас причиниться своїми молитвами, працею і пожертвою до успішного святкування десятиліття Української Калицької Митрополії. Наш релігійний і народний підйом буде золотою зіркою надії для братів і сестер в Україні поза залізною заслоною.

Нехай Боже Дитя Ісус Христос благословить вас усіх, а Пресвята Богородиця нехай має вас усіх під своїм святим покровом. Під час Різдвяних Свят буду молитися за вас, а ви згадайте в своїх молитвах про свого Владику.

Христос Раждається!

† АМВРОЗІЙ, Митрополит

УСІМ НАШИМ ЧЛЕНАМ, ЧИТАЧАМ І СПІВРОБІТНИКАМ ТА ВСІМ НАШИМ ГРОМАДЯНАМ І СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ РІЗДВО ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРНИМ СТИЛЕМ, БАЖАЄМО ЩАСЛИВИХ І РАДІСНИХ СВЯТ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
і В-ВО „СВОБОДА"

РІЗДВЯНЕ

Стелися, біла скатернито,
На всі сторони світу,
Та не губи запашного сіна
Із лугів України, —
Що не стеблина,
То часточка привіту.

Стелися, біла скатертино,
У палацах і в хатах.
(Та не минай в'язниць
ні підземелля.)
Та не ламай буйного
колосся,
Що прозолоттю пойнялося.

Хай Україна
(Кожна оселя)
Будні і свята
Буде весела,
Буде багата.

Стелися, біла скатертино,
Кольорами землі і крови
шита,
За моря, за долини . . .
Гостинна українська
людина,
Велика українська родина.
Стелися тишею пшениці
й жита . . .

Нехай з України
До кожного серця
Що для неї б'ється,
Колядка долине.

ОЛЬГА ЛУБСЬКА

Е. Козак: „До Вифлеєму спішім всі нині . . ."

ПОДЯКА БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА КИР ЙОСИФА

За Божою поміччю і благословенням Святішого Отця Павла VI, Папи Римського, могли ми разом з нашими Митрополитами і Єпископами обидвох Америк, Австралії і Новозеляндії відвідати на поселеннях українські єпархії, парохії, монастирі, школи та громадські, політичні, економічні і культурні установи. Скромно задумані відвідини і прощі до величавих українських святинь, здвигнених поселенцями, зразу перемінилися в самометну маніфестацію і вияв динамічної живучости та творчости української Церкви і українського народу в країнах обидвох Америк і Австралії-Океанії.

Велика тому подяка нашим Митрополитам і Єпископам, як і Кардиналам, Апостольським Нунціятурам і Єпископам латинського обряду та Православним Владикам, Духовенству і Мирянам, і достойникам інших обрядів та віроісповідань, що уможливили і звеличили ці вельми важливі подорожі своїми і непроглядних мас народу трудами, участю і присутністю. Водночас ми щиро вдячні всім Президентам і урядам держав, парляментам, установам та меййорам городів за опіку і поміч, за віддання державних почестей, за відзначення почесними громадянствами і докторатами. Усьому Духовенству і всім Мирянам сердечне Спасибі за надхнені церковні відправи, за грандіозні академії, концерти, промови, наукові реферати, декламації, співові і музичні виступи і соля, знаменито зорганізовані різноманітні імпрези; за щедрі прийняття і вияви любови, пошани та прихильности, зокрема жіноцтву і молоді, що станули в перших лавах. Незабутніми останутъ їх зразкові товариства і музейні виставки та відтворена ноша українського жіноцтва впродовж століть. З глибокою вдячністю ми прийняли всі щедрі пожертви, дари і твори науковців, письменників і мистців та зворушливі лепти незаможних і дітей для наших потребуючих ,на Собор св. Софії і Університет. До сліз хвилюючі були привіти і виступи щебетливих дітей у їх чудових народніх строях! Преса, радіо і телевізія висунули на чільне місце це рідке Свято Українського Народу. Нехай усім і всім буде за це належна честь і хвала і подяка, а Всевишній нехай всещедро сторицею відплатить цей гігантський подвиг на славу Його, Церкви і українського народу. Це справді був вияв творчого генія українського народу на славу Божу. І ми не лякались жодного труду — ми і хотіли б усім неба прихилити.

В часі відвідин, переїжджаючи ці неозорі простори, з їхніми чарівними красвидами, було видно метку в усьому розгоні організаційну роботу на церковному і народному полі Митрополитів, Єпископів, Духовенства і Мирян, здвигнені ними величаві катедри, собори і парохіяльні церкви, церковні будівлі, школи, музеї, громадські, культурні й економічні доми. Стільки священиків ,хоч далеко невистарчаючих, монахів, монахинь і вірних мирян ,відданих невтомній і жертвенній праці під проводом своїх Владик. Всі вони у сильному запалі розбудови і розвою ставлять невідкличне домагання творити нові парохії, єпархії і митрополії. І це самозрозуміле, бо кожний народ в Католицькій Церкві хоче і має право не маліти і не слабнути, але рости, розвиватися та могутніти у всіх державах, де тільки він не жив би. Стільки наших добрих, святих і працьовитих людей, що серед нинішньої безоглядної погоні за зиском не стратили духа жертви і любови для ближнього і безкорисної посвяти для Бога та свого народу! А понад тим витає над усіми в розсіянні сущими, серед інтеліґенції, селянства і робітництва, дух церковної єдности і національної приналежности до великого українського народу.

А все ж таки у всьому тому похвальному стані не можна замикати очей на загрозливі небезпеки і недомагання, передусім задля почуття меншовартости і нескоординованости в церковному і національному житті, яким треба рішуче і сильно протиставитися, щоби з часом не розплистися в чужому, оточуючому морі і не затратити своє обличчя, тим більше, що є відносно замалий вплив і занадто незначна участь нашого елементу в державному житті поодиноких поселень і бракує зрівноваження суспільного достатку і недостатку в обидвох Америках, беручи під увагу творчість українського духа і всюди вкладені умові і фізичні праці у будові і поступі країн, про що з признанням для українського поселення висловлювалися президенти і міністри. Звідси таке всюди однозгідне домагання в нашому народі, щоб негайно відбувся Архиєпископський Синод і створився український патріярхат для дальшого, не тільки самозбереження, але і розквіту. Тому також вимога свободи віри і визнання нашої Церкви на Україні.

Дороговказом в нашій майбутній духовній і матеріяльній творчості і діяльності мусить бути єдність віри і приналежність до вселенської католицької Церкви з її видимим Головою ,Наступником св. Петра, Папою Римським, і зберігання своїх вікових автономних прав в обряді і дисципліні, згідно з постановами Вселенського II Ватиканського Собору. Тільки у повноті своєї релігійно-церковної і національно-державницької свідомости в думанні і діянні гіній українського народу виявить свою зрілість, врятує свою підметність у вселенській християнській родині і внесе свою творчу думку у спільну скарбницю всього людства. Ось це заповіт на майбутнє для наших сучасних і грядучих поколінь!

Дано в Празник Собору св. Архистратига Михаїла,
21 листопада 1968 р.

см. Йосиф
Верховний Архиєпископ і Кардинал

ТРЬОХЧЛЕННА ЗАЛОГА КОСМІЧНОГО КОРАБЛЯ ЗСА „АПОЛЛО 8" ВІДБУВАЄ ПЕРШИЙ В ІСТОРІЇ ЛЕТ НАВКОЛО МІСЯЦЯ

Гюстон, Тексас. — Випущений у суботу 21 грудня ц.р. о год. 7.51 ранку космічний корабель ЗСА „Аполло 8" із початковою скорістю 24 200 миль на годину, в склад залоги якого входять три американські астронавти, находився в понеділок 23 грудня в половині своєї дороги до Місяця, понад 139 тисяч миль в космосі. Згідно з накресленим пляном його траси, „Аполло 8" має зблизитися — відбувши 231 тисячу миль своєї космічної подорожі — у вівторок 24 грудня ранком в околиці Місяця й почати перший в історії людства обліт навколо цього сателіта Землі.

В склад „Аполло 8" входять три американські астронавти, полковник летунства Френк Борман, капітан военної фльоти Джеймс А. Ловелл, Джун, та майор летунства Вільям А. Андерс. Відбувається лет космічного корабля успішно, без будьяких затримок, з тим тільки, що командант залоги полк. Борман мав у понеділок 24-годинне занедужання на інфлюенцу, получене з нежитом і гарячкою. Лікарі, які контролюють із Землі стан здоров'я астронавтів, побоюються, що після видужання Бормана можуть занедужати ще два інші астронавти.

В неділю 22-го грудня о год. 3.03 по полудні, в час, коли „Аполло 8" находився на відстані 138 713 миль від Землі, астронавти під проводом майора Ловелла почали телевізійну передачу, інформуючи глядачів телевізійних станцій на Землі про умови свого перебування і праці в космічному кораблі і водночас із цим відбули розмову з керівниками контрольного центру в Гюстон. Передавали вони також на Землю її фотографії, зроблені під час лету в космічних просторах.

Започаткований З'єднаними Стейтами Америки перший в історії лет космічного корабля з людською залогою навколо Місяця, напередодні і під час Різдва, викликав широкий відгомін у світі і побажання успішного завершення лету та щасливого повороту астронавтів на Землю. Папа Павло VI назвав лет „Аполло 8" найбільш сміливим почином в історії людства, який допоможе людям поширити знання й розуміння всесвіту і велич та могутність Бога — його Творця.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ ЗВІЛЬНИЛА 82 ЧЛЕНІВ ЗАЛОГИ „ПУЕБЛА"

Сеул. — Північно-корейські комуністи звільнили в неділю 22 грудня ц.р. вполудне — на Далекому Сході був уже понеділок 23-го грудня — 82-ох членів залоги американського стежного корабля „Пуебло", що його схопили були 23 січня ц.р. Від того часу американці й північні корейці перевели 27 зустрічей у справі звільнення залоги й корабля. Як тепер виявилось, корейські комуністи весь час вимагали, щоб ЗСА признали, що „Пуебло" незаконно вдерся та територіяльні води Північної Кореї і переводив шпигунську роботу та щоб ЗСА зобов'язались більше такого не повто-

(Закінчення на стор. 8-ій)

„НА ЗАСАДІ ВЗАЄМНОЇ ПОШАНИ Й ЛЮБОВИ З РЕСПЕКТОМ ДО ПЕРЕДАННЯ І РЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕКОНАНЬ ІНАКШЕ ДУМАЮЧИХ"

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ КИР ЯРОСЛАВА ГАБРА, ЄПИСКОПА ЧИКАГІВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ СВ. ОТЦЯ НИКОЛАЯ

Вже майже два тисячоліття Христова Церква з Божим народом відзначує народження Божої Дитини і кожного року це свято приносить зі собою ту саму благовість, завжди те саме післанництво.

З народженням Христа почалась нова доба, що освітила темряву поганства і принесла нове життя „для тих, що жили в тіні смерти" та на місце закону грози і помсти проголосила закон миру й любови.

Христос при кожній нагоді: на перехрестях доріг, у синагогах, по селах і містечках, голосив нову заповідь, що мов бальзам гоїла наболілі людські серця.

Синтезою Його благовістя була Нагірна Проповідь, виголошена на Горі Блаженств. Може найбільш знаменними в тій проповіді були слова Христа Спасителя: „Блаженні миротворці, бо вони синами Божими звуться".

Від часу Його народження та Його Нагірної Проповіді пройшли століття, а Церква, як пересмниця Його св. Євангелії, ведена Святим Духом, ні на момент не переставала голосити благовісти миру й любови.

Хоч змінялися часи й обставини, а з ними й спосіб передавання Божих правд, а проте істота голошеного Божого слова не змінилася, бо й не може змінитися. Церква й голошене Нею Боже слово мають таку саму силу тепер, як і колись. Про це так гарно й ясно писав на початку нашого століття Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький словами: „Як і тоді, коли приневолила римських цісарів поклонитися Христові та зректися поганської власти над людським сумлінням, як і тоді, коли в усіх майже державах знесла, хоч і не зараз, неволю та підданство, — коли просвітила темні орди варварів і зберегла науку від знищення . . . Вона має й нині ту саму силу, що потішає конаючого невільника, африканського мурина та любов'ю просвічує первісних американських індіян, — виступає на цілісінькому світі в обороні вбогих і слабих та підносить безнастанно протест проти кривдження і вплискування їх, — що й найбільшим вельможам і царям світу не вагається, як цього треба, сміло кинути в лице закид безправства та несправедливости, — що накидує ублагороднюючий вплив цілому людству від дев'ятнадцяти віків, а зовсім не улягає чужим впливам! . ."

Як пророчими та сповненими візією далекого майбутнього, з журбою про соціяльну справедливість, звучали слова Великого Митрополита в обороні покривджених та мало упривілейованих Божих дітей.

Христова Церква, як мандрівниця крізь простори й час, разом з Божим людом, завжди мала специфічне завдання та поручала світові особливу місію в залежності від потреб і обставин.

Сьогодні в пособоровій добі св. Церква кличе весь Божий люд, а в тому й усіх

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЩОБ РІЗДВЯНА РАДІСТЬ СПОВНИЛА СЕРЦЯ ВСІХ ЛЮДЕЙ, А ЗОКРЕМА НАШИХ БРАТІВ І СЕСТЕР В УКРАЇНІ . . .

ІЗ РІЗДВЯНОГО ТА НОВОРІЧНОГО ПОСЛАННЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

Христос об'явив світові, — роду людському, правдиве поняття про Бога Отця, як чинити волю Його, про поведення та братолюбіє між людьми. Він говорив і навчав простою мовою, але такою важною, що її ніяк не можна забути. Його руки торкались сліпих очей, щоб прозріли; ламав хліб і давав, щоб голодних нагодувати; за багатством не побивався: „Задля нас зубожів, бувши багатий", не їздив на блискучих колесницях, а струдженими стопами простував шляхи галилейські; інших країн не займав ,нікого не поневолював ,а всіх закликав: „Прийдіть до Мене всі, працею зморені та перетяжені, і Я дам вам спочинок!" Він покинув престол Вічного Царства та приняв вид слуги, мив ноги Своїм учням та обтирав їх рушником, бо „Син чоловічий не прийшов, щоб служено Йому, а служити й дати душу Свою, яко викуп за многих". Все таки, Він був осуджений, зраджений, катований, а розп'ятий — молився: „Отче, відпусти їм, бо не знають, що роблять".

Люди тоді, як і сьогодні, винайшли були все потрібне до життя ,але не знали способу, як врятуватись від страшних злочинів, яких додопускалися і допускаються, навіть на найбільш невинних і їм доброзичливих других людях. Христос - Месія, що з ласки Божої прийшов в цей грішний світ, вказав людському родові новий спосіб життя, як жити після Божого пляну та Його волі. Ніхто з людей цього світу кращого від Христового способу життя не придумав . . .

Христос підняв людину зі земного упадку до небес та вказав їй ті духовні скарби Божої благодати, про які світ ще не знав, а нині для нас вже все це явне в Його Євангелії, яка є чистим джерелом Божого об'явлення в Христі Ісусі, ім'я Якого звеличуємо в день Різдвяних Свят. Сказавши про це все, ми бачимо, які великі духовні скарби милостивий Господь відкрив нам через Свого Сина ,а тепер спитаймо себе, чи ми виконуємо Його святу волю на Його славу та для нашого власного добра? Признаймось перед Богом і нашим сумлінням, як часто ми вважаємо себе побожними і християнами, але рівночасно ми не буваємо побожними в своїх ділах і в

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7,50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У різдвяному часі

І знову, як минулого і як кожного року, запашні ялинки, засвічені кольорові світла, широко відкриті двері церков і закриті ворота шкіл, пожвавлений рух на вулицях і в крамницях та безліч інших зовнішніх ознак пригадають нам найбільшу подію, найбільше добродійство, найбільшу містерію, коли „Бог Предвічний народився, прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій ввесь".

Рокове свято Різдва Христового дає добру нагоду відсвіжити цю свідомість у наших умах і серцях. Тепер на це є більша потреба, ніж будь-коли досі. За останні десятиріччя в розвитку людства, зокрема в технології, зайшли такі зміни, що можуть піднести нас на нові, ще небувалі висоти, або пхнути у безодню самознищення. Людський розум визволив атомову енергію і зірвав заслону космосу, але ще досі не потрапив розв'язати найбільш елементарних проблем співжиття, щоб людина не була людині вовком, щоб найвищі досягнення науки стали благословенням, а не прокляттям.

Філософи, політики, публіцисти гарячково намагаються знайти якусь формулу, що достосувала б людину етично до того шаленого розвитку, який відбувається на наших очах в техніці. Це ж бо під час цьогорічних Різдвяних Свят людина вперше літатиме довкола Місяця і голим оком оглядатиме його поверхню. Мине ще короткий час, і людська нога вступить на іншу плянету. Як нам у цій космічній добі думати і як нам поступати, щоб не занапастити всіх тих досягнень або й самого людського роду?

Власне Різдво принесло нам уже майже дві тисячі років тому божественну розв'язку на всі найскладніші проблеми минулого, сучасного і майбутнього. Якщо б людство поступало так, як навчав народжений у Вифлеємі Божий Син, не існувало б жадної з тих проблем, які в минулому принесли стільки катаклізмів і які можуть у майбутньому принести найбільшу катастрофу.

Різдво Христове кожного року дає найкращу нагоду усвідомити собі цю істину і поробити з цього відповідні висновки. Нам бо треба пам'ятати, що найбільших кривд і нещасть наш український народ зазнав від тих, що заперечують не тільки Божі Заповіді ,але й самого Бога. Тверде й непохитне рішення виконувати Божі заповіді принесло б нам ту справжню радість, якої собі всі засмно бажаємо.

Христос родився — славіте Його!

Наступ на українську душу

Впродовж майже півстоліття совєтський режим намагається витравити з пам'яті і з душі поневолених народів їхні історичні звичаї і традиції, а вже особливо ті, що стосуються релігійного життя. Ще в 1930-их роках на київських церквах висіли великі червоні плякати, що ми бачили на фотознімках проф. О. Повстенка на конференції НТШ, з написом: „П'ятирічкою по релігії" . . . Із захопленням земель Західньої України імперська влада звернула особливу увагу на ту частину українського народу, де ще яких 25 років тому лунали у Божих храмах молитви, а колядники колядували на народні, патріотичні цілі.

Однак, боротьба так зв. „комуністичної ідеології", в яку не вірять навіть самі її носії, проти релігії, звичаїв, обрядів, взагалі тисячолітніх традицій українського народу не дає бажаних Москві наслідків, і не лише в Україні. Тому „трест мозку" в ЦК КПСС випрацював за Хрущова нову тактику. Якщо, напр., українці, не хочуть відмовитись від святкування Різдва й Нового Року, від колядок і щедрівок, від традиційних ялинок — дати їм нагоду святкувати, але надати тим святкуванням нового, комуністичного змісту, себто — антинародного змісту. Так почали і в Києві ходити колядники вулицями міста, але з червоною зорею, та з колядками, в яких згадується не про Новонародженого, а про „щасливе совєтське життя" і навіть про комуністичну партію. Тепер, напередодні Різдва й недалекого Нового Року, — по всій Україні проходять скликувані партійними комітетами наради. На тих нарадах обмірковують, як краще заводити нові „звичаї" в життя. Комуністична партія мусіла частково здати свої позиції. Не змігши викоренити звичаїв та обичаїв нашого народу, вона вдалась до підступної тактики фальшування, надіючись, що молодь, не знаючи дійсних колядок, буде співати . . . совєтські „колядки". Та й це не всюди вдається.

Як впродовж майже півстоліття, так і тепер українські народні маси дотримувались і дотримуються вікових звичаїв і традицій, і в цьому є сила нашого непокірного народу. Ми ж, у країнах свободи, повинні особливо берегти й дорожити українськими традиціями, плекати їх і зберігати зміст і красу, бо вони є частиною народної самобутньої української культури.

Д-р Михайло Логаза

ПРОБЛЕМА ІСТОРИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ

У 208-му числі „Свободи" з 8-го листопада ц. р. появилась нотатка про створення Священичого Сенату в дієцезії св. Миколая у Чикаґо. В ній подано поіменний склад цього першого для дієцезального Владики дорадчого збору 7-ох душпастирів, що їх поділено на різні категорії залежно від місця народження та виконуваних обов'язків і повідомлено, що на конференції цього збору „були подані відповідні рекомендації на розгляд Єпископської Конференції, що має відбутись на початку 1969 року" та що „зібрані священики одностайно рекомендували Єпископській Конференції (хочемо розуміти: Синодові Єпископів Помісної Української Католицької Церкви — примітка автора), щоб українська мова, як і — коли потрібно — інші розговірні мови була введена в відправу св. Літургії в церквах Українсько-Візантійського Обряду".

І от саме до цієї частини рекомендацій Священичого Сенату Чикаґської дієцезії відноситься заголовок цієї статті.

Про історичну відповідальність у справі мови в наших церковних відправах говорив наш Верховний Архиєпископ під час відвідин деяких парафій, а зокрема української католицької парафії у Сиракюзах, де підкреслена рекомендація уже довший час є актуальною і де гурт людей українського роду звертався до Їх Блаженства Кир Йосифа із домаганням впровадження англійської мови у відправах у церкві. Треба згадати, що в цій парафії відправлялась уже впродовж довшого часу одна з недільних Богослужб у цілості в англійській мові, але наш дієцезальний Владика Кир Йосиф певно з почуття цієї ж історичної відповідальности за помісність і будучу долю нашої Української Католицької Церкви привернув церковно-слов'янську мову, залишаючи тільки деякі частини в англійській мові.

Шпальти нашої преси, а в першу чергу цього щоденника, часто віддзеркалюють тривожні голоси нашої спільноти про загрозу денаціоналізації та асиміляції нашого молодого покоління. У всіх цих голосах підкреслюється першорядну ролю Української Церкви у вихованні молодої ґенерації не тільки в духово-моральному, але і в національному аспекті, бож наша Церква, зокрема Українська Греко-Католицька Церква впродовж віків була остоєю і джерелом національної свідомости та національного збереження.

Згідно з рішенням Ватиканського Собору II національні католицькі церкви одержали привілей користуватись у церковних відправах своїми національними мовами. Якщо наша Помісна Українська Католицька Церква на своєму Синоді Єпископів вирішить скористати з цього привілею, то самозрозуміло, що нашим „вернакуляр" в Українській Церкві може бути тільки українська мова.

Про потребу інших розговірних мов у нашій Церкві не може бути мови, бо такої потреби для добра, розвитку й окремішности нашої Церкви, а заразом і всієї спільноти у діяспорі немає і не може бути. Адже упродовж довгих десятків років українського поселення в цій країні такої проблеми не виносилось, а, навпаки, Церква була в спроможності задержати при собі навіть тих наших людей зі старшої еміґрації, а чи вже й тут народжених, які або затратили свою мову, або її не засвоїли бодай настільки, щоб розуміти хід відправи св. Літургії. Для тих, хто дійсно не міг цього зрозуміти, видавано двомовні молитовники, які цю проблему задовільно розв'язували.

Як приклад почуття історичної відповідальности за долю рідної Церкви і рідної спільноти на еміґрації, з почуттям найглибшого признання і пошани, годиться навести один документ з-перед майже 50 років, який подаємо без змін, тільки з мовними і правописними поправками:

Перша сторінка журналу „Рідна Школа" — місячника для ширення науки й освіти між українським народом в Америці за лютий 1919 р., том II ч. 2, виданого Т-вом Українських Греко-Католицьких Дякоучителів в Америці, подає „Народні заповіді для американських українців: 1. Українська дитина повинна постійно приставати з українськими дітьми і завжди говорити по-українському; 2. Батьки або старші члени родини нехай учать дітей читати й писати перше по-українському; 3. Хата повинна бути прикрашена українськими образами, так церковними, як і світськими; 4. Українська дитина повинна учитись українських приповідок, віршів, пісень і народних забав; 5. В кожному українському домі повинна бути українська газета; 6. Скарбом родини нехай буде бібліотека, зложена з найкращих українських книжок; 7. Кождий українець нехай удержує зв'язок з українськими родинами; 8. Кождий українець повинен брати участь в українських сходинах і народних святах; 9. Ідучи за кличем „Свій до свого", нехай піддержує у всьому своїх земляків; 10. Кождий українець нехай належить до ук-

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОЛЯДА

Не сумуймо, друзі,
Ми калину в лузі
Піднесемо красну, пишну,
Що зростала в тузі!

Разом, разом, браття,
В нас горить завзяття.
Днів ясних ми доживемо,
Пропаде прокляття!

Небо вже світає
Над страдальним краєм, —
Відчиняйте двері, вікна,
Радість хай вітає!

Б. НИЖАНКОВСЬКИЙ

ПОЛІТИЧНИЙ РАДИКАЛІЗМ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт. — „Лиха іскра поле спалить, — сама щезне". — каже народна мудрість. Німеччина вже пережила таку пожежу: після після програної війни 1914-1918 рр. постала в тій країні леґенда про непереможність німецької армії. Мовляв, у жовтні 1918 р. Німеччина була на порозі перемоги, але цьому перешкодили „внутрішні вороги": лібералі, пацифісти, соціялісти, комуністи, католики, жиди...

Ерцберґера, члена парляменту, представника Католицької партії, що звалася „Центрум", фанатики, задурені пропаґандою про „внутрішню зраду", вбили в 1919 р. „Зрада" Ерцберґера полягала в тому, що він, з доручення уряду і на прохання головної команди армії — Гінденбурґа й Людендорфа — поїхав до головної команди військ Антанти в Комп'єнь (Франція) просити замирення і прийняв від переможців умови капітуляції.

Побачивши успіх леґенди про „удар кинджалом у спину" (Dolchstoss), в деяких колах суспільства, теж побиті у війні генерали прилучилися до пропаґанди проти демократичного ладу, що був створений у Німеччині в 1919 році. Особливо старався ген. Людендорф скинути вину за поразку Німеччини на демократів, мовляв, вони не дали йому розбити армій Франції, Великобританії, З'єднаних Стейтів Америки і т.д.

Уже в 1920 році генерал Капп спробував був скинути уряд Німецької Республіки і встановити свою диктатуру.

9-го листопада 1923 р. Людендорф, разом з фанатичним провідником диктатури Гітлером, повторив „путч" у столиці Баварії Мюнхені. Партія Гітлера, що дістала велику фінансову допомогу від німецьких капіталістів (наприклад, фірма Тіссена), розвинула величезну пропаґанду, створивши масову організацію і поширену пресу.

Леґенда про „внутрішніх ворогів", які нібито спричинили поразку Німеччини, діяла. Спираючись на „масивну брехню ("dicke Lüge" — слова самого Гітлера), партія цього „націонал-соціяліста" 30 січня 1933 року прийшла до влади. Цим відкрито політичному радикалізмові шлях до другої світової війни 1939-1945 рр., до катастрофи Німеччини і до поширення комунізму від Дністра аж до Ельби.

Historia — magistra vitae (історія — учителька життя), — говорить латинська приказка. Але це твердження не можна вважати за правдиве на „сто відсотків", як і означення людини словами homo sapiens (розумна людина). Знання історії не ґарантує перед тяжкими помилками в політиці, „розумна людина" часто живе не логічним міркуванням, здоровим розсудком, а піддається впливам чуття, фантазії, далекої від реальности. Часто теоретично „розсудна людина" вважає свої бажання, надії і фантастичні мрії за дійсність або за ціль, яку легко можна досягнути.

Тому не диво, що в Західній Німеччині і після другої світової війни є групи непоправних фанатиків, які вважають поразку своєї країни в 1945 році за „історичне непорозуміння" і хочуть повернути колесо історії до 1937-го або й до 1914 року.

Німецька Федеративна Республіка належить до найвільніших країн Західньої Европи. Тут уже навіть дозволено комуністам створити свою партію, що була перед тим заборонена. Недобитки нацизму також час від часу творили свої партії, які виступали на виборах до парляменту і до крайових соймів (ляндстаґів).

Але закони республіки забороняють прихильникам Гітлера явно виступати з програмою, яку запроваджував „фюрер" у життя. Тому такі непоправні нацисти мусіли в своїй пропаґанді заявляти про свою вірність демократичній конституції Німецької Федеративної Республіки, але на ділі аґітували проти основ демократичного ладу. За порушення конституції держави довелося урядові, через парлямент, розв'язати такі групи непримиренних.

В 1960-их роках з різних відламків колишнього нацизму створено в Західній Німеччині нову партію під невинною назвою: Націонал-Демократична Партія Німеччини (NPD). Вождем цієї партії обрано Адольфа фон Таддена, ще не старого чоловіка, повного енерґії. Він хвалиться тим, що не належав до партії Гітлера, але зібрав коло себе партійців, що були вірними виконавцями волі „фюрера" і після 1945 року мусіли відповідати перед судом.

Німецький уряд і парлямент не можуть вважати метушню членів НПД за внутрішню справу Німеччини, до якої, мовляв, немає діла сусіднім і дальшим державам. Ще живуть люди, які пам'ятають чорні діла партійців „фюрера" в різних країнах, окупованих німецькими арміями.

Націоналістична пропаґанда НПД збаламутила частину суспільства Німеччини: в деяких крайових соймах ця партія вже має своїх послів, бо на виборах здобула більше як 10 відсотків поданих голосів. І преса різних країн ударила у великий дзвін, мовляв, новий Гітлер перед брамою!

Успіх НПД у виборах політично дуже шкодить Західній Німеччині. Зокрема це дає матеріял московській пропаґанді: мовляв, німецький уряд потурає ширенню нацизму в своїй країні. Це беруть на увагу відповідальні чинники німецької політики.

Молодий міністер внутрішніх справ у боннському уряді, Бенда, заявив недавно, що він має досить матеріялів, щоб доказати протидержавну діяльність НПД, і внесе пропозицію передати справу цієї партії судовій владі. Рішення суду дало б підставу парляментові заборонити діяльність НПД.

Про те, як Москва та її сателіти використовують пропаґанду вождів НПД, показує такий факт: уряд східньої зони Німеччини під проводом Ульбрихта забороняє членам НПД проїзд до Західнього Берліну через територію своєї „демократичної республіки". Щоб мати спокій у Західньому Берліні, влада цього міста заборонила НПД, хоч ця партія мала там біля 500 членів.

Viator

Петро Палашевський
АІА, архітект

ХТО БУДІВНИЧИЙ?

Хто ж може ним бути? Очевидно, людина з відповідною підготовою, вишколом, досвідом, відчуттям пропорцій та знанням матеріялу. Не мусить бути він імператором, королем, ні церковним достойником (не згадую про президентів, бо вони ніколи не мали амбіцій увійти в історію як будівничі). Мусить мати вправну руку і вмілість тактовно керувати людьми. Це — якщо йдеться про ту, давнішу категорію будівничих-майстрів.

Модерний архітект мусить мати куди більше якостей. Духового калібру якостей. Мусить мати глибоку культуру, витончений смак, багату фантазію. Мусить мати здібність поєднувати матеріяльне з духовим у нерозривну синтезу, або, інакше кажучи, удуховлювати матерію. Мусить уміти поєднувати практичність з красою. Дивитись на вершини, не відриваючись від землі. Бути адміністратором і творцем. Збирати в своїй уяві й віддзеркалювати все, чим людський дух гордиться: скульптуру, малярство, поезію, музику. Може, але не мусить мати особливий талант до якоїнебудь з тих ділянок. Зате повинен тонко відчувати їх усіх.

Він мусить дуже любити свою професію, мати покликання. Він її не вибрав для матеріяльних благ, бо вона не належить до найбільш поплатних, так, як не належить священича або вчительська. Він мусить любити людей, бож для людей будує. Він мусить любити культуру. Певну групу людей і певну культуру, яку та група людей створила.

Коли він українець — мусить любити українську культуру. Він не може любити іншонаціональної культури — хоч може її подивляти і з неї черпати — бо тоді мусів би почувати себе зрадником. Він не може не любити жадної, не може приклонятись безособовості, бо тоді відчував би порожнечу. Правда, він може любити самого себе і створити свій стиль. Його величатимуть такі ж відщепенці від ґрунту, як і він сам, та суворі судді-віки пройдуть повз нього. Бо краще докласти одну малу цеглину до росту тої одної улюбленої культури, як будувати монумент собі.

Тож — коли він українець — він спрямує всі свої зусилля на те, щоб причинитися до найбільшого блистіння того поняття, яке разом з кров'ю пропливає крізь його серце, того реального і вимріяного разом, жорстоко топтаного й преславного поняття, що йому наймення: Україна. За це поняття, на звук імени якого мимовільна хвиля прокочується в грудях, він піде в змаг, і талант його буде його зброєю.

Він піде в змаг, коли буде для цього потреба. Власне кажучи, коли буде для цього нагода, бо потреба є повсякчас. То буде змаг за збереження, за збагачення, за поглиблення тої культури його народу, в ім'я якої він став на прю з наїзником і, програвши баталію, залишив рідну землю. Він бажає боротися своїми засобами в такій же й більшій мірі, як воїн бореться зброєю, як письменник пером, як артистка-співачка піснею. Він жахається на кожний відгомін динамітового вибуху, що кладе в руїнах знову й знову якусь дорогу пам'ятку сизої давнини на його далекій батьківщині. Його задушевне бажання засіяти чужу землю проблисками творчого духа його предків, вчарованими в камінь і бетон. Щоб вони залишилися на довгі віки співати славу його батьківщини — після того, як він повернеться туди або з туги спопеліє тут.

Та він працює між чужинцями і для чужинців. Він будує житлові будинки, школи, фабрики. На них він кладе відбитку духа оточення. Зберігає пропорції, дбає про елеґантність, грається барвами. Іноді зводить бій з грубошкірим клієнтом, стриманий бій, надівши білі рукавички, щоб зарозумілого ляліка не насторожити і не сполохати. І мріє про нагоду, коли доля накаже йому будувати пам'ятник для того, що дороге, чим сповнена душа.

Він свідомий того, що житловий будинок можуть перебудувати за 50 років, школу за 30, фабрику за 15. Він мріє про споруду, що тривала б віки. Довгі роки стоять пам'ятники, поставлені для звеличення імени людини. Довгі віки стоять споруди для звеличання Імени Того, що людину створив. І ось він, наш будівничий, виколихує в уяві силюету такої споруди. Споруди, яка б носила печать рідного, того давнього і того нового, щоб була близька для своїх і принаднлива для чужинців. І носиться з тією силюетою, як дурень з писаною торбою. Пробачте за дисонанс.

Тим часом він стежить за проявами життя серед довкілля. Того небайдужого життя, серед того рідного довкілля. Він бачить, що його люди, його українські люди, багатіють, метушаться, будують. Гарячково, в поспіху, наввипередки неначе. Настільки в поспіху, іноді мається враження, що забувають про справжню мету, справжнє завдання. Це завдання вимірюється майбут-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(21)

Прочитавши це письмо, я побачив, що поліція напевно нічого не знає. Бо, крім приналежности до ОУН, що було традиційним закидом, вона закинула мені організацію й переведення влітї 1938 року нападу в Гаях під Львовом. Так званого другого нападу в Гаях, бо перший відбувся зимою 1930/31 року. А до цього нападу я не мав ніякісінького відношення, бо його організували Левко Зацний-Вік і Федечко-Ярема. Хіба те, що підготовано його за мої приватні гроші, а опісля я заплатив Українській Лічниці за операцію апендициту бойовикові, який його очолював. Гроші я дав безпосередньо Федечкові, а був він на волі, жив „птахом", тобто нелеґально, і не був ніде приписаний. До того я був певен, що, коли б навіть Федечка припадково арештували, навіть найтяжчі побої не зломлять його і він не буде „сипати".

Правда, арештованим у цій справі був П. Олійник, студент філософії, а тоді підприємець з Ходорівщини, пізніше відомий як командир УПА Еней. П. Олійник підлягав мені як керівник львівської области, яку він перейняв після попереднього обласного Любрика Гладкого, арештованого в масовій „всипі" двох областей: Равсько-Руської і Сокальської. За Любрика я був спокійний, бо він уже сидів до цієї справи кілька місяців і хоч його вмотали у величезну „всипу" і виявили його організаційний характер, він стримав на собі ланцюг: не заперечив своєї організаційної діяльности, але нікого в гору не подав. А сидівши вже пару місяців, не міг бути взятий назад на поліцію на тортури.

Петра Олійника я теж знав добре, бо він сидів зо мною в тюрмі в Дрогобичі, перевезли нас разом до дисциплінарної тюрми у Плоцьку, де він спочатку був моїм заступником на пості т. зв. старости, тобто провідника групи українських націоналістів-політв'язнів, а перед моїм виходом перебрав пост старости. Був це стрункий, жилавий, міцний і випробуваний член Організації, отже годі було чогось небезпечного з його боку сподіватися.

Передумуючи це все швидко, я з іронією завважив Гірному :„Що ж ви, пане Гірний, понарозказували панові судді такого. Та ж це все буйда на ресорах." Гірний був помітно заскочений моєю самопевністю і тільки бовкнув: „Побачимо . . ."

У судді ми часу не гаяли. Ледве я вспів підписати папір, мене зразу закували й далі юрмою повели до авта. Тут, нібито помагаючи сісти, кинули сторчма у „кибітку" і повезли до таких знайомих і таких триклятих Бриґідок.

Бриґідки — це чималенька частина нашої історії на Західніх Землях, це кузня характерів, своєрідна висока школа українського націоналізму. Хоч як часто бували ми в Бриґідках, одначе завжди однаково їх ненавиділи. Серед нашої громади не раз можна було почути думки: члени ОУН звикли до тюрми і, коли попадають в Бриґідки, їм не так тяжко. Така думка була несправедливою й кривдячою. Власне ми, що частину своєї молодости проводили в тюрмах, як ніхто інший ненавиділи їх. Всі люди люблять і прагнуть свободи, але ніхто так гаряче не прагне її, не цінить так глибоко, як в'язень. Тюрма була для нас, молодих, тяжкою, ні, таки страшною карою, на яку ми наражувалися тільки тому, що наше прагнення кращого життя для народу було сильніше від усього іншого. Тюрма викликала у нас фізичний біль. Пригадується, як один з моїх приятелів, давній друг з революційної роботи, Олько Матла, вийшовши після довгого побуту з тюрми, негайно зголосився до організаційної роботи. Я зв'язався з ним, щоб дати йому придіrange, а він на початку розмови прямо з розпучливою серйозністю заявив: „Усе зроблю, але в тюрму більше не піду!" Виходивши з тюрми, кожен в'язень так само обіцяв собі бути обережним, передбачливим, щоб знову не попастися в поліційні сіті. Але як рідко це вдавалося!

У Бриґідках тільки списали зі мною формальності, як появився опасистий, з вусами закрученими вгору і войовничий Стонжка. Цей Стонжка належав до того невеликого числа тюремників, які на кожному кроці докладали всіх зусиль, щоб докучити в'язневі якнайбільше. Втяти прохід на кілька хвилин, порозкидати речі по камері під претекстом ревізії, зганяти з ліжка удень, а передусім — лаятися. Лайка — то була його стихія, і він у ній занурювався всією своєю грубою істотою. А до того був Стонжка дуже скорий до бійки. Він не лише завжди голосився охотником, коли адміністрація тюрми організувала побої політичних в'язнів, але й сам при кожній нагоді любив гахнути в'язкою здоровенних ключів закутого в'язня. Власне цей Стонжка прийшов по мене. На мій вид його жирне, завжди скроплене потом лице розлилося „райською" усмішкою.

— А, пан Гайвас, мілє вітами! Длуґо пана нє відзєлісьми. Алє слишалем, же тераз бендзєми мєлі пшиємность уґащаць пана на длуґо . . . Може на завше . . . — І очі тієї потвори бігали від радости, що може докучити. А паршивець цей замість „ж" вимовляв „з", і його слова сичали, як гадюка. Отож той громило повів мене на свій відділ. А для безпеки за нами тяглося двоє аґентів.

(Далі буде)

„НА ЗАСАДІ ВЗАЄМНОЇ ПОШАНИ Й ЛЮБОВИ З РЕСПЕКТОМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нас, до діялогу зі світом та цілим людством, що було Богом сотворене на образ і Божу подобу.

Живемо в добі екуменізму, в добі особливої місії. Церква сьогодні заохочує Єрархію, духовенство й вірних до започаткування близьких приязних контактів між поодинокими людьми й народами, для взаємного пізнання і зближення з остаточною метою з'єднання в Христовій Церкві на базі єдности й миру.

Про це виразно вчить „Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі". В п'ятому розділі цієї конституції у підвідділі „Мир і співпраця", пишеться про це ось що: „Церква, коли зі своєї Божої місії проповідує всім людям Євангелію і розподіляє скарби благодаті, причиняється всюди до скріплення миру і до закладення твердих основ під братерську солідарність між людьми, тобто: розуміння Божого й природного закону".

І наша Українська Католицька Церква у вільному світі опинилась на перехрестях різних континентів та різних світів, Цей факт, це наглядний виклик Божого Провидіння, яке вимагає від кожного з нас зміни у підході до наших релігійних проблем, та до нав'язання кращих контактів зі світом, в якому живемо. Якщо хочемо вийти переможними в боротьбі за наші релігійні та національні ідеали, ми мусимо вийти з нашого замкнення в широкий світ ,не лише в географічному, але передусім в морально-ідеологічному розумінні.

Нам треба нав'язати кращий контакт з іншими Східніми Церквами й обрядами. Та передумовою успіху цього є нав'язання живих і братніх взаємин з нашими православними братами. Цей екуменічний діялог повинен відбуватися на засаді взаємної пошани й любови, взаємної пошани й любови, з лігійних переконань інакше думаючих.

Для поглиблення нашого християнського світогляду нам усім треба почати нашу місійну працю, яка в першій стадії повинна полягати на виявах харитативної діяльности супроти всіх Божих дітей ,в ім'я любови до Христа.

Координатором цього нового екуменічно - місійного руху в нашій Єпархії є створена мною Централя Екуменічного Руху в Чикаґо, яка впродовж одного року розвинула вже гарну та многонадійну діяльність.

Хай ці думки, що я накреслив Вам, Високопреподобні й Всечесні Отці ,та мої любі Брати і Сестри, ляжуть в основу й Ваших роздумувань з нагоди цьогорічного Різдвяного Послання.

Хай Новонароджене Дитятко, Цар Миру й Любови, кріпить Вас у братній любові та принесе нашим українським родинам, нашій Церкві тут і на Рідних землях та всьому українському народові правдивого християнського духа любови та наблизить час нашого релігійного й національного відродження в дусі Другого Ватиканського Собору.

† Ярослав
Єпископ Єпархії
св. Отця Николая

ЩОБ РІЗДВЯНА РАДІСТЬ СПОВНИЛА СЕРЦЯ ВСІХ ЛЮДЕЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нашому відношенні до людей. Фарисейство або лицемірство, це стара і в багатьох невилічима хороба. На неї хорує багато людей навіть не будучи свідомими цього: Однак ми мусимо пам'ятати про те, що виконування Божих Заповідей, які відносяться до ближнього, є рівночасно мірилом дійсного відношення й любови до Бога. З цих причин багато дечого в нашому громадському, церковному й родинному житті не є в порядку, а тим самим і не по-християнськи...

Багато з нас родились на рідній землі — Україні та доля судила нам жити на чужині ,але коли надходять Різдвяні Свята, — тоді в нашій душі сильно ворушаться святі почування й дорогі серцю спомини ,що ми їх переживали малими дітьми. Це нам нагадує і не дає забути рідний край і наших рідних у ньому.

Український нарід врочисто та радісно святкує Різдво Христове. На протязі віків він витворив гарний традиційний звичай. Було так ,що коли появиться на небі святвечірня зірка, батько з ріднею сідають до святої вечері, помолившись ,набравши в ложку куті, батько каже: „Боже, благослови ці дари Твої і поможи всім нам разом в здоров'ю і щастю святкувати Святе Різдво Сина Твого і від тепер зарік, а померлим Царство Небесне". „Дай то Боже!" — відповідає родина. В когось виступлять сльози на очах, а не одна мати, батько, сестра, брат ,дружина, сирота заплаче вголос, бо не стало тих, що були їхньому серцю рідні і найдорожчі.

Ще так недавно, здасться, те було, як їхній син виглядав за різдвяною зорею. Таке радісне тоді було Різдво, а сьогодні палаюча свічка на різдвяному столі палить болем серце за сином, що поляг десь на широких просторах України, віддаючи своє молоде життя за волю рідного краю і свій нарід. Не весела сьогодні доля й тих мучеників, що будуть зустрічати Різдво в тюрмах та засланнях ,далеко від своєї рідні. Вони караються не за свої злочини, а за те, що добиваються волі для себе і свого народу. Христос же для цього народився в Вифлеємі, щоб зробити людей вільними. Кожний ,що йде з Ним до боротьби зі злом — побідить! Він сказав: „Страждання зазнаєте в світі, але Я світ переміг". (Ів. 16:33).

Христос Родився! — Радійте Браття й Сестри, бо з нами Бог! Прославмо Отця з Сином і Святим Духом за велику радість і милість до нас! Повсякчасно молімо Творця нашого, щоб ця Різдвяна Радість і вістка спасення сповнила серця всіх людей,, а зокрема наших братів і сестер в Україні та по світі розсіяних, яких провід Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці вітає найщиріше словами: Христос Родився! Бажаємо всім благословенного Нового 1969 Року!

Паст. Іван Яцентій —
Президент

Паст. Вол. Боровський —
Секретар Консисторії
Української Євангельсько-Реформованої Церкви
в екзилі

Урядово наполягають на спотворенні народних традицій і звичаїв в Україні

Київ. — Після подібних конференцій у різних містах України, у Львові відбулась на початку грудня спеціяльна Конференція у справах „радянської обрядовости". „Літературна Україна" з 13 грудня сповіщала про ту, скликану партійним комітетом, Конференцію, що „в нас немало зроблено для відродження колядок і щедрівок, поетичного купальського обряду, набувають права громадянства обряди: шлюбний, Трудової слави, першої борозни, Серпа і Молота та ін." У конференції брали участь партійні, профспілкові, комсомольські працівники: „Обрядність, підкреслювали промовці, все ширше проникає в приватне життя членів нашого суспільства. Вона стає дійовим засобом виховання нової людини з науково - матеріялістичним світоглядом і високою комуністичною мораллю". Намагання окупаційної влади в Україні вкласти в традиційні святкування і звичаї новий, совєтський зміст, з викривленням колядок і щедрівок для ... прославлювання комуністичної партії, не має достатнього поширення, що й є причиною скликання конференцій.

ПРОБЛЕМА ІСТОРИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ

(Продовження зі стор. 2-ої)

раїнських товариств і не відказується від пожертв на народні цілі; 11. Кождий українець нехай минає все, що могло би принести нечесть і пониження для української нації; 12 Кождий українець нехай постарається про горожанські папери, нехай сповняє точно горожанські обов'язки, а під час перепису населення нехай запишеться враз із родиною як українець."

Отже ще тоді, коли в боротьбі за свою національну свободу відроджувалась українська нація, так розуміла наша давня, здебільша заробкова, еміграція вагу рідної мови та виховання у національному дусі. Так тоді вчили свою спільноту дяковчителі! Нікому й не снилося говорити про потребу іншої розговірної мови в рідній церкві.

Щойно тепер, коли в церквах латинського обряду, з їхньою загалові незрозумілою латинською мовою у церковних відправах, впроваджено прислуговуюче їм їхнє „вернакуляр" виникла метушня з англійською мовою у наших церквах.

Чуємо різні арґументи щодо потреби англійської мови у наших церквах в ЗСА. Передусім зв'язується цю потребу із вихованням нашої молоді, яка, мовляв, не розуміє української мови, а хоче користати з церковних відправ у зрозумілій мові. Виходило б, отже, що всі, хто має почуття відповідальности за майбутню долю Української Католицької Церкви в діяспорі, мали б піти назустріч бажанням певно що не всієї української молоді, але якоїсь її частини і погодитись із денаціоналізацією нашої Церкви, що її по родинному домі ставимо на першому місці для збереження тої ж молоді для своєї спільноти.

Це мало би статись тепер, коли українська спільнота у цій країні має широко розвинену мережу цілоденних парафіяльних католицьких шкіл і майже у кожній навіть малій українській громаді школи українознавства, почавши від дитячих ясел і передшкілля, фахових учителів, молодечі та студентські організації, кредитові курси української мови по різних коледжах і університетах, включно із свіжоосновано катедрою українознавчих студій при Гарвардському Університеті — отже тепер, коли наша молодь у порівнянні з учнями колишніх дяковчителів має всі можливості здобути навіть добре знання української мови, наша Церква мала б знайти зрозуміння для потреб тієї частини молоді, яка з усіх цих можливостей не хоче скористати бодай настільки, щоб зрозуміти відправу святої Літургії.

А крім цього, чи ж не бачимо наглядної пекучої потреби молодих українських священиків, що про неї чуємо з уст наших церковних ієрархів та наших церковних проповідальниць, і чи не зганяє сон із очей наших провідних людей журба про брак наслідників у їхній праці для вдержання і дальшого розвитку культурних й економічних надбань нашої еміґрації у цій країні? Чи ж не протиріччям є говорити про Українську Церкву, про українські установи і організації, а рівночасно обстоювати потребу англійської мови для майбутніх душпастирів та майбутніх провідників нашого зорганізованого життя у цій країні? Саме ж про національне збереження молоді йдеться, коли говориться про релігійно-національне виховання, бож у ній будуче роду, спільноти, церкви і народу.

Як же ж з мовою у нашій Церкві для мішаних подруж? Про проблему мішаних подруж, а зокрема розговірної для них мови, писалось в нашій пресі теж немало. Нам промовляють до переконання ті голоси, які обстоюють конечність одноналіональних подруж. Але в умовинах країни нашого поселення багато мішаних подруж вже є, а буде їх з часом щораз більше, якщо українська спільнота, а зокрема наша Церква не протидіятиме денаціоналізаційним і асиміляційним процесам. Заступаємо думку, що мішане подружжя мусить уже на початку свого сімейного життя вирішити, на яку стати ногу та яку вибрати розговірну мову. Якщо вибір припаде на іншу розговірну мову, ніж мова української національної Церкви, то не Церква має допасуватись до вибраної розговірної мови мовно-мішаної родини, а навпаки — родина повинна вибрати собі таку Церкву, яка і під оглядом вибраної мови відповідає її потребам. Будуть втрати парафіян? Можливо, що будуть, але в остаточному висліді при своїй рідній Церкві залишиться таке тверде ядро, яке за жадних умовин від неї не відійде, а потомство таких родин скоро поповнить можливі втрати в переходовому часі, потрібному для створення твердих основ для росту нашої Церкви.

Наведені думки проти іншої мови в Українській Церкві можуть здаватися надто виключними, бо не признають жадних інших розв'язок чи альтернатив. Це правда, але це тому, що всякі альтернативи виключають помісність Української Католицької Церкви. Альтернативи в практиці вже є у формі частин церковних відправ в англійській мові, проповідей для дітей парафіяльних шкіл в тій же мові, розговірної англійської мови в чужих нашому обрядові церковних організаціях, але такі альтернативи зовсім не йдуть по лінії національного збереження нашої спільноти, а тим самим майбутнього збереження і росту нашої Церкви, а в додатку не вдоволяють ані однодумців за українською мовою у церковних відправах, ані прихильників інших розговірних мов у нашій Церкві.

З наведених думок ясно, що вся теперішня метушня диктується не потребою розуміння відправ у мові, зрозумілій для тієї меншости, яка відбилась від свого національного пня, бож дотепер вона розуміла відправи в церковно-слов'янській мові, але радше почуттям неповноцінности, а в деяких випадках схибленим розумінням любови до країни свого народження. Ради тієї меншости, якій ніхто не відмовляє приналежности до Української Католицької Церкви, треба було б ніби в ім'я рівности демократичних свобід у цій країні зрезиґнувати із принципу, що нашій окремішній Помісній Українській Католицькій Церкві прислуговує право послуговуватись своєю національною українською мовою. Якщо б іти далі по лінії підкреслених рекомендацій Священичого Синоду в Чикаґо, то мусіла б зайти потреба для всіх мов тих країн, де поселені українці, а тоді для своєї рідної мови згодом не стало б місця.

Є — на жаль — у нашій Церкві більше спірних проблем, а всі вони виникли саме тому, що впроваджувалося зміни власне залежно від рекомендованого „як і коли потрібно". Тепер включається в цю категорію ще й мову в літургічних відправах. Ми вважаємо, що власне мова в Українській Церкві не може бути дискусійною, бо з хвилиною, коли висувається потребу іншої розговірної мови, наша національна Церква перестає бути українською із усіми з цього наслідками. Але навіть при всій принциповості та виключності відносно питання мови у відправах може зайти потреба розглянути можливість альтернативи. В обставинах нашої дійсности є, мабуть, тільки одна альтернатива, а саме: якщо мову відправ у нашій Церкві мало б бути змінено із церковно-слов'янської на українську тільки для того, щоб мати підстави ввести у відправи св. Літургії теж, „як і коли потрібно", іншу розговірну мову, то наша Церква у власному інтересі повинна надалі обстоювати церковно-слов'янську мову.

Але почуття історичної відповідальности за краще майбутнє нашого народу і нашої Церкви живе і там, на Рідних Землях України, і тут, на еміґрації.

Там — за свідченням Івана Дзюби — українські шахтарі Донбасу гідно, чесно й відважно підносять свій голос в обороні української мови перед насильною русифікацією, коли кажуть: „Виглядало б, що можна бути українцем і не знати української мови. Це недостойно і ганебно. Така людина не має почуття патріотизму. Вона не повинна носити ім'я українця. Признання до асиміляції української нації було б зараз далеко чесніше, ніж говорити про український народ, а рівночасно не чути української мови... Ми повинні вжити рішучих заходів для піддержки розвитку української мови". Так розуміють вагу рідної мови там, в Україні, де за національну свідомість і почуття історичної відповідальности за долю свого народу карають засудами довгорічних тюрем і концтаборів!

І тут маємо великих мужів із найглибшим почуттям історичної відповідальности. Тривожний голос достойного Митрополита Кир Максима ось як нас повчає: „Поступ має іти по лінії ідентичности — релігійної, національної і своєї корінної рідної ідентичности... Наша молодь, якщо вона хоче нових форм свого життя, має бути ще кращими християнами... ще краще плекати нашу культуру... ще краще працювати для остаточного визволення нашого народу і його свободи. Це є та нова форма, це є поступ нашої молоді, але не відступство... не встид свого батька-матері, свого обряду, мови, культури, традиції. Мовляв, як запереставу носити на собі ім'я українця, я буду кимсь. Ні, дорогий брате, коли ти перестанеш бути тим, чим тебе Бог сотворив, ти будеш тільки викривленою, смішною твариною твоєї особистої фантазії, більш нічим! Якщо Господь покликав нас, вибрав у члени нашого народу, дав нам велику місію, дав велике завдання, дозволив нам розкинутись по цілому світі, дав такі величезні можливості діяти майже у всіх країнах вільного світу, то чи Він дав нам це на те, щоб ми при помочі того всього топтали й нищили все те, що придбали нам наші батьки? Ні! Це був би нікчемний гріх, це була б помилка, непрощена ані нашим народом, ані нашою Церквою. Нам Всевишній дав усе те, щоб ми краще, ніж наші попередники, успішніше, ніж вони... здійснювали їхні і наші ідеали".

Наша національна Українська Католицька Церква в діяспорі, яка — заходами Апостольської Столиці та завдяки демократичним свободам цієї країни — має усі потрібні умовини для свого росту тут, а в майбутньому повинна виконати священне завдання відновити релігійно-церковне життя і в Україні, не може і не сміє дозволити на власну денаціоналізацію, бо за нею невідкличимо прийде цілковита денаціоналізація, асиміляція всієї нашої спільноти в діяспорі. І тоді буде в наших церквах інша розговірна мова країни поселення, але не буде окремої Української Католицької Церкви.

Хочеться твердо вірити, що так не станеться, і маємо всі підстави надіятись, що Українська Католицька Церква, під мудрим проводом наших Ієрархів із нашим Великим Ісповідником Віри Верховним Архиєпископом і Кардиналом Кир Йосифом як її першим Патріярхом на чолі, залишиться тією національною Церквою, якою була для великої частини нашого народу впродовж віків.

Так думають правовірні миряни нашої Помісної Української Католицької Церкви, що вони в своїх багатотисячних масах засвідчили перед Їх Блаженством Кир Йосифом під час Його тріюмфального походу по країнах нашого поселення.

Так мусить статися, бо віримо в почуття історичної національної відповідальности.

РІЗДВО В БІЛОМУ ДОМІ

Готуючись до святкування Різдва Христового в Білому Домі у Вашинґтоні, робітники уставляють високу на 74 стопи ялинку, зрізану у Крайовому Лісництві Уінта поблизу Гебер Сіти, Юта.

Закінчення Міжнародного Року Людських Прав у Канаді

Оттава (ОУПС). — Тут відбулася в днях 1-3 грудня триденна конференція Національної Комісії Людських Прав з участю понад 500 делеґатів із цілої Канади. Конференція проходила під керуванням д-ра Дж. Гомфрі, почесними гостями - промовцями були прем'єр П. Е. Трудо, державний секретар Ж. Пельтьє, Нобелівський лавреат Рене Кассен та інші. В конференції, а зокрема в семінарі мовних і культурних прав, взяли участь українці: проф. В. Торнопольський з Осґуда Гол в Торонті, проф. Яр. Рудницький, президент УВАН з Вінніпеґу, сен. П. Юзик і М. Плав'юк від Комітету Українців Канади, Ф. Ігнатюк від СУМК-у з Торонта, пані Н. Гріщак і Е. Касюрак від СУК, сот. Б. Панчук, директор В. Гладій із Вінніпеґу, О. Процюк із Саскатуну, пані Е. Остапчук із Ванкуверу та інші. В висліді нарад створено Канадійську Раду Людських Прав під головуванням д-ра Дж. Гомфрі.

Артим Кметь

РІЗДВО У ЛЯПЛЯНДІЇ

Походження ляпляндців усе ще є загадкою. Вони не мають писаної історії, лише старі перекази, а сліди, відкіля і куди вони йшли, пропали у снігах. Давніше вчені ставили теорію, що ляпляндці монгольського походження, одначе тепер уже заперечують її, бо в ляпляндців майже нема монгольських прикмет. Зате тепер учені взагалі погоджуються щодо того, що ляпляндці це залишки примітивної арктичної раси, яка жила по цій стороні уралу, у східній частині центральної Европи. Коли льоди крижаної ґляціяльної доби стали відступати, лямпадці йшли слідом за ними на північ, а сильніші раси займали їх землю.

Різдво для ляпляндців ніколи не було надто важливим святом, як напр., для шведів або норвежців. Різдво припадає в Ляпляндії в самій середині предовгої полярної ночі. Ночі ті нічим не різняться одна від одної. Тому ляпляндці все ще воліють інші релігійні свята в році. Найважнішим святом для них є Великдень. У деяких околицях ляпляндці найбільшим святом уважають день св. Андрея. Взагалі реченець якогось свята залежить від того, коли напр., гірські ляпляндці діб'ються зі своїми чередами оленів у село, в якому є церква. Тому то ляпляндці святкують свої великі свята на весну і восени. Свята ті звичайно зовуть Весняний День Молитви й Осінній День Молитви. В деяких околицях великі свята в році здавен-давна відбувалися разом із ярмарками. Лісові ляпляндці мають своє велике свято в першу неділю вересня. Зветься воно Велике Свято Виклику, а виводиться ще з тих часів, коли ляпляндці не були християнами, але на основі закону мали брати участь у Службі Божій, на яку їх викликали.

Всі ті свята святкують у сільських церквах. Дома у шатрах своїх „віст" (переходових таборів) проводять великі свята, як звичайні неділі ,з тією різницею, що тоді у них спокійніше й тихомирно, бо всі жвавіші люди йдуть до церкви. Святкують неділю, відпочивають дома, не розлучують черед і не виконують інших тяжких робіт. У зв'язку з Різдвом є серед ляпляндців старий, передхристиянський звичай. У рукописах із 17-го століття сказано, що так звані християнські ляпляндці по суті все ще були радше поганами (себто передхристиянами) і їх тяжко було переконати, щоб ішли до церкви у Свят Вечір. Голови родин казали, що мають щось важливішого до діла. Тому уладжували святки для різдвяних людей (юльо-герар, або юльо-ґадза), які то люди, мовляв, літають понад землею. На Свят Вечір ляпляндці постили, а харчі, які мали б з'їсти, збирали для Різдвяних Людей, як теж і трішки з різдвяних страв. Все те спаковували в березовий кошик, що подобав на невеличкий човен. Потім усе те поливали теплим товщем. Такий „жертвенний човен" вішали високо на дереві на віддаль пострілу з рушниці від хати. Так то ті Різдвяні Люди могли мати свою Святу Вечерю, а селяни свою. Дехто вважає, що Різдвяні Люди були первісно духами предків, тож важливо було тримати з ними, пошанувати творіння, що з'являлися в найтемнішу пору року. У Швеції селяни ставили рижову страву на дворі для „Різдвяного Дядька". Потім люди могли собі робити в хаті ,що хотіли.

В деяких околицях Ляпляндії було у звичаю уставляти дерево яких чотири лікті високе, на якому залишали лише середні гілки, а обрубували інші. Це дерево намазували кров'ю жертвенного оленя і завішували на гілках частини оленячого серця, легенів, язика й губ. Так то бачимо тут святочну ялинку, заки ще прийшло справжнє Різдво. Щойно від недавна стали шведські селяни, а також ляпляндці уставляти ялинку всередині хати, коли шатра й хати, будовані з торфу, заступили справжніми хатами. Хата в ляпляндській мові зветься „ката" (перше „а" зближене до букви „о").

Українця найменовано підсекретарем Священної Східньої Конґреґації

Філядельфія. — Як повідомлено з Митрополичої канцелярії 25 жовтня 1968 року Св. Отець Павло VI іменував о. прелата Юрія Міляника підсекретарем Священної Східньої Конґреґації. Це вияв великої чести і довір'я до українців-католиків. Монс. Ю. Міляник, священик візантійсько-українського обряду, народився 2 жовтня 1912 року в Гусакові, Перемиської української католицької єпархії. В 1932 році Владика Йосафат Коциловський вислав його на філософічні і богословські студії до Риму, і він був питомцем Папської Колеґії св. Йосафата для українців у Римі. Рукоположений на священика в Римі 1938 року, здобув два докторати з відзначенням з богословії в Атенеум Поширення Віри та докторат з канонічного права в Лятеранському Університеті; також дістав ліценціят в Папськім Орієнтальнім Інституті. Впродовж кількох років був секретарем Впреосв. Кир Івана Бучка, Апостольського Візитатора для українців- католиків у Західній Европі. Від 1 травня 1950 року був урядовцем в Священній Конґреґації для Монаших Чинів і Згромаджень. Свята Апостольська Столиця найменувала Їх Блаженство Кардинала Йосифа Сліпого членом Священної Східньої Конґреґації, а Впреосв. Владик Митрополита А. Сенишина й Архиєпископа Івана Бучка та всеч. о. протоархимандрита Атаназія Великого, ЧСВВ консульторами Священної Східньої Конґреґації.

ХТО БУДІВНИЧИЙ?

(Продовження зі стор. 2-ій)

німи століттями. Щоб і тепер і колись у прозорій майбутності засвідчено було, що сюди частина Нації прийшла і печать її духа залишила.

Це — не порожні слова. Це все реальне, можливе, здійсненне. Та чомусь не здійснюється, або не завжди здійснюється. Які ж цьому причини? Чи байдужа громада, захоплена бажанням чимшвидше здвигнути власний дім молитви, з чисто функціональним підходом до проблеми? Чи грубошкірий клієнт-ляїк, якому, проте, не можна перечити? Чи некомпетентний архітект? В чому причина, що одна по одній виростають споруди, між якими лише інколи війне рідним, чистим, нефальшованим? Чужинці вірять, що воно наше, бо відрізняється від їхнього, а ми заражуємося їхньою вірою і також думаємо, що воно наше. А втім, звикаємо. Я навіть знаю одну церкву, в якій архітект обвів частини престола старогрецькою віньєтою. Що ж, він сердешний, знав, що проєктує для греко-католиків. Може взагалі не знав, що це таке Україна.

Він не винен. Він старався. Дав грецьку віньєту. Винні ті, що його покликали.

Це трапилося тоді, коли ще своїх архітектів тут, серед наших громад, майже не було. Тепер вони є. Нечисленні, зайняті, запрацьовані по чужих фірмах, але є. Вони потребують своєї громади, а громада повинна потребувати їх.

Все, що я пишу, могло б здаватися піснею на відому ноту „свій до свого". І нічого дивного в цьому не було б. Та мені не тільки про те йдеться. Не тільки про те, щоб підійти до „свого", але також про те, „як" підійти. Про це писатиму окремо.

Ні, це не тужлива пісня на колись модну, тепер призабуту, мелодію. Це радше щось, як легке стукнення об стіл. Якісь ножиці можуть обізватися.

Українське Лікарське Т-во Північної Америки

ВІДДІЛ в НЮ ІНГЛЕНД

засилає з нагоди

Різдва Христового і Нового Року

святочні побажання для Головної Управи УЛТПА, Управам Відділів на терені Америки і Канади, всім Членам свого Відділу, та всім Українським Лікарям у вільному світі й в Україні.

ЗА УПРАВУ:

Д-р ІВАН ДІДЮК голова — **Д-р ІВАН КИЗИК** секретар

Управа УАТ Чорноморська Січ

в НЮАРКУ, Н. Дж.

— бажає —

ШАНОВНИМ ЧЛЕНАМ, ЗМАГУНАМ, СИМПАТИКАМ і ВСЬОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

— тим, які святкують за новим і старим стилями.

Веселих Свят і Щасливого Нового Року

З нагоди Свят Христового Різдва й Нового Року

пересилаємо всім нашим Побратимам-Членам ОбВУА та всім колишнім Воякам-Українцям у світі сущим найсердечніші побажання всього найкращого та передусім, щоб ідея суверенної самостійної й соборної Української Держави здійснилася ще за їхнього життя.

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців Америки

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

з нагоди

Різдва Христового

— *пересилають* —

д-р Володимир і д-р Стефанія Гук з Ріднею

Нюарк, Н. Дж.

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят — та — Щасливого Нового Року!

— *бажають* —

д-р Софія і д-р Богдан Шебунчаки з дітьми

Веселих Свят

Різдва Христового — та — Щасливого Нового Року!

РІДНІ і ЗНАЙОМИМ бажає

д-р Григорій Явний з Родиною

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

— *бажає* —

д-р Богдан Олесницький з Родиною

Нюарк, Н. Дж.

З Різдвом Христовим та Новим Роком

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

Рідні, Друзям і Знайомим

— *шле* —

д-р Степан Ворох з Родиною

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

РІДНІ і ЗНАЙОМИМ

— *бажає* —

д-р Богдана Свистун з Родиною

Кліфтон, Н. Дж.

„Міцніше скелі" — книжка про новочасних героїв України

Лонг Айленд Сіті. — Накладом автора і очевидця події Маріяна Курочки вийшло 32-сторінкове видання „Міцніше скелі" — докладний опис події, що сталась на Теребовельщині в 1941 році: молоде національно - свідоме подружжя Михайла і Степанії Прусаків обложили енкаведисти у схованці, намагаючись їх заарештувати. Сл. п. Михайло Прусак, член ОУН і Станичний, впродовж трьох днів зброєю відбивав спроби московських большевиків захопити його з дружиною живими. У тому героїчному двобої загинуло багато напасників, не допоміг і викликаний танк, аж третього дня, 12 квітня 1941 р. Хати обстріляли дев'ятьма пострілами з важкої гармати криївку, в якій молоде подружжя знайшло смерть. Селяни Слобідки Струсівської переховали після втечі большевиків тлінні останки подружжя і поставили високу могилу з відповідним написом, яку комуністи при повторній окупації зруйнували. У виданні поміщені світлини молодих борців-героїв та фотознимка автора, який призначив прибуток з цього видання на публікацію збірника „Теребовельська Земля". Ціна 1 дол.

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

ВСІМ СВОЇМ КЛІЄНТАМ і ПРИЯТЕЛЯМ

— *бажає* —

адвокат Михайло і Іванна Пізнаки

Веселих Свят і Щасливого Нового Року

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

— *бажають* —

д-р Євген і Лідія Грабарчук з Родиною

Веселих Свят і Щасливого Нового Року

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ВСІМ ПАЦІЄНТАМ ЩИРО БАЖАЄ

д-р Василь Саляк з Родиною

Христос Раждається!

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

щирі побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— *пересилають* —

д-р Роман і Ольга Граб

Веселих Свят і Щасливого Нового Року!

— *бажають* —

Рідні, Товаришам, Знайомим і Шановним Пацієнтам

Д-р Маркіян і Янка Міґоцькі з дочками

Кліфтон, Н. Дж.

ІЗ СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ

РІЗДВА ХРИСТОВОГО

щиросердечно вітаємо Єрархів та Душпастирів Українських Церков, геройську Українську Націю, СКВУ та всіх Членів і Прихильників Українсько-Бразилійського Об'єднання.

Христос Родився! Славіте Його!

СТЕЙТОВА ПОСОЛКА

Дульсе Салес Куня Браґа

ГОЛОВА УБО

Сан Павло, Бразилія

РІДНИМ, ДРУЗЯМ та ЗНАЙОМИМ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ

Веселих Свят та Щасливого Нового Року

— *засилають* —

Ольга, д-р Микола та Юрко Кузьмовичі

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

З Різдвом Христовим і Новим Роком

Головна Управа Об'єднання Українських Педагогів Америки

бажає Веселих Свят РІЗДВА ХРИСТОВОГО і щасливого НОВОГО РОКУ — Ієрархам Українських Церков, українському вчительству, Проводам українознавчого шкільництва, українським установам й організаціям, батькам та усім, що спричиняються до осягнення виховно-освітньої мети — виховання української молоді для української національної Ідеї.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ:

МАРІЯН ДУБ голова — **ВАСИЛЬ ІВАНЧУК** секретар

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІТЕ!

З Різдвом Христовим та Новим Роком

— вітаємо —

Прихильників, Жертводавців і Добродіїв Українського Народного Дому, все наше Членство та цілу Українську Громаду Нюарку, Ірвінґтону й околиці.

Екзекутивна Рада Українського Народного Дому в Ірвінґтоні

РОДИНІ, КОЛЕГАМ та ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року!

— *бажають* —

д-р Марія і д-р Юрій Дицьо

ЗІ СИНАМИ

Юрком та Марком

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

РАДІСНИХ СВЯТ

Різдва Христового і Щасливого Нового Року

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

— *бажають* —

д-р Олександер, Ярослава, Борис і Марко Гудзяки

Сиракюз, Н. Й.

Христос Рождається!

Веселих Свят та Щасливого Нового Року

РОДИНІ, ЗНАЙОМИМ і ПРИЯТЕЛЯМ

— *бажає* —

д-р Тарас Шеґедин з Родиною

Веселих Свят Різдва Христового

та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

Рідні, Приятелям, Пацієнтам і Знайомим

бажають

д-р Ігор Бачинський д-р Ядвига, інж. Олег, Оксана, Андрій і Марта Бачинські

Джерзі Сіті, Н. Дж.

РІДНІ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

— *бажають* —

д-р Роман і Наталія Кравчуки

З РІЗДВОМ СВЯТИМ

Веселих та Щасливих Свят

БАЖАЮТЬ

РОДИНІ, ДРУЗЯМ та ПАЦІЄНТАМ

д-р Юрій, Люба та Андрій Стефанівські

Христос Рождається!

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

— вітаємо —

Родину — Приятелів — Знайомих

по обидвох боках Океану

Ярослава, Зенон і Христя та мама Евстахія СНИЛИКИ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ

РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ

Рідні по обидвох сторонах Океану та Знайомим

пересилають

АДРІЯН і ЛЮБА ЛАПИЧАКИ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

— бажають —

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

проф. д-р ОСИП і СОФІЯ АНДРУШКІВ

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

Родині, Приятелям і Знайомим

— *бажають* —

Орися і д-р Богдан Панчуки

Нюарк, Н. Дж.

РІДНІ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року!

— *бажає* —

Д-р Борис Филипчак з Родиною

Пассейк, Н. Дж. — 57 Passaic Ave.

Веселих Свят та Щасливого Нового Року!

ВШ. КЛІЄНТАМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

— *бажає* —

адвокат Іван Романишин з РОДИНОЮ

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

— *бажають* —

д-р Адам, Ліда і Ксеня Якимів

ВЕСЕЛИХ і ЗДОРОВИХ

Свят Різдва Христового та Щасливого Нового Року

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ

— *бажають* —

Нора і Роман Филиповичі

з дітьми

Дарією, Романом і Андрієм

R. Filipowicz, M.D., 28 E. Robin Lane, South Holland, Ill. 60473

ПОДОРОЖ У СВЯТУ ЗЕМЛЮ

„ПАЛОМНИЦТВО ПО СВЯТИХ МІСЦЯХ". Написав Архимандрит Іов Скакальський. В-во „Наша культура", Вінніпеґ. 1966. Стор. 200.

„Отче Іове, лишай цей марнотний світ і приїзди до нас, бо тільки тут знайдеш правдивий спокій при найбільших святинях цілого християнського світу," — так писали Високопреподобні Отці із Святої Землі до архимандрита Іова Скакальського, нині Єпископа Іова.

Син Волині, Єпископ Іов змалку мріяв побувати на Святій Землі, по якій ходив наш Спаситель — Ісус Христос.

Коли запалювалася перша зірка, — пригадує своє дитинство Єпископ Іов, — мама приводила мене, малого, до вікна, показувала на небо й казала:

— Дивись, дитино, — оце Вифлиємська Зірка!

Син напружував зір, протирав посивіле від морозу вікно і дивився на ясне небо. Тоді здавалося малому, що Зірка дуже близько від землі, мерехтить ясним вогнем і усміхається до нього.

А нині той хлопчик, який став Єпископом, сам у Вифлиємі! Як багато він міг би розповісти своїй дорогій мамі у далекій Волині про те, що бачив у Святому Місті і що пережив! Та ба! Немає можливости їй про те сказати, бо мама навіть не знає, що її син подорожує по далеких світах. . .

Відбув наш мандрівник — Єпископ Іов — у Святу Землю дві довгі подорожі. Перед тим, як побувати в Єрусалимі, Єпископ зупинявся в Константинополі, зустрічався із Святішим Вселенським Патріярхом Атенагорасом, оглядав святині, зокрема Вселенську Катедру — Св. Софію.

І ось, нарешті, Єрусалим! Вулички, якими йдуть паломники до Гробу Господнього, так розташовані, що навіть найвищий церковний достойник чи король, коли бажає туди добратися, мусить іти пішки. Іншої дороги нема.

Великдень в Єрусалимі, Хресна дорога до Гетсиманського саду, де Христос зустрічався із своїми учнями та був зраджений Юдою, авдієнція у Святішого Єрусалимського Патріярха Венедикта, Свята Служба на Голготі, місто Вифлиєм, де народився Ісус, Єрихон, свята ріка Йордань, — не одне святе місце зворушило вразливе та побожне серце.

Які вони надхненні та хлилюючі, ці описи й розповіді про Святі Місця, ілюстровані гарними світлинами! Єпископ Іов зустрічає там свого земляка архимандрита Анатолія, волиняка з Горохівщини, який живе в Єрусалимі понад тридцять років. Великий подвижник, він відійшов від світу, щоб у Святій Землі провести своє життя і там його й закінчити.

Після Святої Землі, спостережливо описаної в книзі, Єпископ Іов відбув подорож до Греції, де понад чотири тижні пробув головно на Святій Горі Атон, знаній численними монастирями. Як відомо, на горі є капличка та печера, де молився Св. Преподобний Антоній Києво-Печерський. Дуже докладно оповідає Єпископ Іов про Атонську Святу Гору, про життя монахів, подає відомости про розкішну природу Атону — цього другого Єрусалиму та його духовні багатства. В манастирях на Атоні — багатющі бібліотеки всіма мовами світу, сила-силенна цінних рукописів, а в архіві — всілякі грамоти, дарованi царями та володарями різних країн.

Як колись ігумен Данило з Чернігівщини, що написав своє патріотичне „Житіє і хожденіє" і на Йордані сердечно згадував свою Україну та річку Снов, так тепер Єпископ Іов з Волині молиться й ставить біля Гробу Господнього свічку за дорогу й поневолену Україну. Навіть Архиєпископ Макаріос, президент Кипру, на авдієнції з яким розмовляв Єпископ Іов, був приємно здивований і радісно сказав, що це перший раз православний українець є його гостем.

Серед дивних чудес у Греції, особливо на Святій Горі Атон, наш мандрівник не може забути й лине думками на рідну землю, сумує серцем над її недолею. Дорогою поміж врожайними ланами Греції, між житами і пшеницями автор, дивлячись на красу Божої природи, на овочі, добуті дбайливою працею людських рук, хоче, щоб автобус ішов довго-довго та завіз туди, в Україну, де такі самі квіти, таке саме прозоре блакитне небо, але . . . Дорога ця дуже далека і загороджена московськими ґратами. . .

У вікно кімнати долітає з кущів спів соловейка. Свята Атонська гора і спів соловейка! Як давно не чув цього співу! І як багато пригадала вона, ця маленька сіра пташка, коли було в дитинстві весняними вечорами, у місячному сяйві співав соловейко перед сном. А перебуваючи над Чорним морем з боку Туреччини автор з болем каже: „Я тільки спрагло дивився в бік мосї дорогої Батьківщини-України, але поїхати туди не міг".

Книга Єпископа Іова про подорож у Святу Землю перейнята щирістю і простотою, сповнена спостережливих роздумів, а розкішні світлини, розсипані на сторінках, гарно доповнюють її захоплюючий зміст. Коли б виникла потреба перевидати її, то варто лише цю змістовну й цікаву розповідь добре мовно відредагувати.

Микола Щербак

Благословення Св. Отця Павла VI для українців-католиків у ЗСА

З нагоди 10-ліття створення Української Католицької Митрополії в ЗСА одержано наступну телеграму з Риму:

„До Архиєпископа Сенишина, 815 Френклин вул., Філядельфія, Па., ЗСА.

Святіший Отець пересилає батьківське поздоровлення і молитовні щирі побажання для Вашої Ексцеленції, Духовенства і Вірних з щасливого приводу десятьліття Митрополичої Архиєпархії у Філядельфії і радо уділяє всім учасникам Архиєрейської Літургії в Катедрі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії особливе Апостольське Благословення. Надання Папського Благословення є уділено після норм 11, параграф 2, Енхірідіон відпустів, стр. 2/11.

З приводу пропам'ятних роковин ввічливо прошу прийняти мої особисті побажання.

Кардинал Чіконіяні"

Єпископ Кир Василь Гопко в Римі

Рим. (УПБ). — В понеділок 9 грудня, на запрошення Священної Конґреґації Східніх Церков, прибув до Риму „ад ліміна", тобто до святих гробів Первоверховних Апостолів наш Владика з Пряшівщини, Кир Василь Гопко. Кир Василь є уродженцем села Грабське на Пряшівщині, має нині 64 роки. Найближчого 3 лютого сповниться 40 років його священного служіння. В травні минулого року святкував він 20-ліття єпископських свячень, вже напівсвобідний, бо в монастирі в Осеку, та все ж не між своїми вірними і не на своїй любій Пряшівщині. Та в останньому році його положення настільки змінилось, що міг приїхати до своєї пастви.

У зв'язку з відомими подіями в країні дві третіх наших парохій і вірних після мусового „воз'єднання" з московською патріярхією вернулись тепер назад до своєї Церкви і віри. Владика Василь переніс торжественно тлінні останки замученого за віру Владики Ісповідника Кир Павла Гойдича, що помер 19 липня 1960 року в тюрмі в Леопольдово. Тепер ці мощі перенесено до катедсерця на 53-му році життя ві Преосв. Кир Василь був рукоположений на єпископа в 1946 році, а три роки пізніше був арештований.

Владика Василь Гопко відвідав Священну Конґреґацію для Східніх Церков, Блаж. Верховного Архиєпископа Кир Йосифа, Кир Івана, обі наші Семінарії і всі наші монаші доми в Римі. Він зайнятий тепер полагоджуванням справ Пряшівської Єпархії, що мимо нелегких умовин невпинно змагається за наладнання повного церковного життя й діяльности на добро своїх вірних.

Д-р Євген Мартинюк пожертвував 1,100 дол. на ФКУ

Акрон, Огайо. — Представник Фонду Катедри Українознавства в Акроні Микола Іваницький повідомив, що він одержав пересланий поштою великий даток на ФКУ в сумі $1 100 від д-ра Євгена Мартинюка в тому ж місті. Д-р Євген Мартинюк кілька років тому передав 100 дол. на Фонд Катедри Українознавства, але тепер подесятерив свою пожертву. Представник ФКУ прохав д-ра Євгена Мартинюка, аби він дав свою фотознімку для публікації в пресі, однак княжий жертводавець на цілі розвитку української науки відмовивсь із скромности. Д-р Євген Мартинюк свідомий, що здійснення Першої Катедри Українознавства, яка вже працює, це лише перший етап великої запланованої справи.

НЕ СТАЛО ЛЮДИНИ ЧИНУ...

Так назвав покійного Андрія Жука довголітній приятель і співосновник Союзу Визволення України Володимир Дорошенко. Нестало людини чину, яка все життя посвятила своєму народові й його боротьбі за волю і незалежність.

3-го вересня 1968 року на 88-му році життя, замкнув навіки очі у Відні кол. мініcтеріяльний радник УНР, член Президії СВУ, почесний член Братства УСС, відомий політичний і кооперативний діяч, св. п. Андрій Жук. 9-го вересня українське громадянство прощало в останнє свого сеньйора „вічного революціонера" Похорон правив за українським православним обрядом адміністратор УАПЦ на Австрію о. митр. протоірес Паладій Дубицький з Мюнхену. В похоронній відправі брав участь і український католицький священик о. Тарас Прокопів, ЧСВВ. Співав мужеський хор під орудою професора А. Гнатишина. Над могилою, після зворушливих слів о. митр. Дубицького, прощав Покійного в останню путь від Союзу Українців та від Українського Культурного Товариства „Буковина" у Відні, якого почесним членом являвся Покійний, надр. Микола Іванович. Від КОУГДУ та від ЦПУЕН передав останній привіт Покійному їхній Президент мгр. Антін Мельник, від Союзу Українських Журналістів промовляв ред. В. Леник з Мюнхену, а від УМХС в Австрії д-р Михайло Кириця.

Зимні, бездушні грудки чужої землі падали на труну Покійного, сповіщаючи, що насправді нестало вже між нами „людини чину".

У неділю 10 листопада відбулися у Відні, з рамени Союзу Українців Австрії, громадські сходини для вшанування сл. п. Андрія Жука. В маленькій залі „Порргавс"-у, прикрашеній бюстом Покійного, роботи нашого скульптора Григорія Крука з Мюнхену, сходини відкрив Секретар СУА, Микола Іванович. Пригадавши присутнім ті великі втрати, які зазнав український Віден в останніх роках із відходом у вічність таких незаступимих особистостей, як проф. д-р Володимира Залозецького проф. д-ра Степана Боднарчука, проф. д-ра Олександра Тисовського та інших, промовець підкреслив, що не тільки Віден, а вся українська спільнота відчуває болючу втрату.

Після вшановання пам'яті Покійного вставанням із місць та однохвилинною мовчанкою промовляв президент Союзу Українців Австрії мгр Юліян Костюк. Він поділився із присутніми основними етапами із многодіяльного життя Покійного, як суспільно - громадського, політичного та кооперативного діяча. Покійний Андрій Жук не маючи змоги вчитись у школах, власними зусиллями, самотужки вибився в перші ряди української передової інтелігенції. Самоосвітою та впертою працею над собою досяг того, що перевищав своє оточення здібностями і досвідом.

До останньої хвилини свойого життя, сл. п. Андрій Жук жив для свого народу і навіть прощаючись із життям жалувався, що мов би багато чого зробити ...

На закінчення доповіді мгр. Костюк відіграв на магнетофоні пісню „Вічний революціонер" ...

Після доповіді М. Іванович відчитав частину із понад ста кондоленцій, які одержала вдова по Покійному. Між іншим були кондоленції від Президента УНР в екзилі Миколи Лівицького, від Союзу Українських Журналістів з Мюнхену, від Головної Ради Братства УСС, від НТШ в Ню Йорку і в Сарселі, від УВАН в Канаді, від Ради Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі, від товаришки Покійного по РУП, пані Марії Лівицької з Йонкерсу, від Кооперативної Громади із Вінніпеґу, від товариша Покійного із СВУ інж. Павла Дубрівського з ЗСА, від д-ра Костя Паньківського з Скаттсдейл, від пані Міляни Рудницької з Мюнхену, від скульптора Григорія Крука з Мюнхену і багато інших.

На кінець сходин, вдова по Покійному, пані Анна Жук дякувала аранжерам цієї імпрези за їх вклад праці, а всім присутнім за участь у похороні та на сходинах.

Микола Іванович (Віден)

МАПА ЗАСЕЛЕНИХ УКРАЇНЦЯМИ ТРЬОХ ПРОВІНЦІЙ КАНАДИ

Три провінції Канади — Альберта, Саскачеван і Манітоба густо заселені українцями, побіч інших етнічних спільнот, переважно англо-саксонів. Цю мапу людности склав і передав на розгляд Королівської Комісії для справ двомовности проф. д-р Ярослав Рудницький. Комісія рекомендувала, щоб у районах, де меншостева група має менше як 10 відсотків людности — та група мала право на окремі школи. Українці вимагали і вимагають у таких районах шкіл з навчанням української мови, літератури, історії вже від першої кляси початкової школи.

ЗВІТ
з акції „Діти — Дітям" за р. 1967-68

Приходи із збірок:

Відділ 1 — Ню Йорк	$1,454.25
Відділ 5 — Асторія, Н.Й.	224.13
Відділ 4 — Бруклин, Н.Й.	155.92
Через Головну Управу УЖДО збірки:	
Впр. Отці Українських Церков, СУМА, Пласт	856.55
На поточному рахунку в банку	417.55
Разом	$3,108.40

Видатки:

Німеччина — УМСХ, Мюнхен	$ 750.00
Австрія — УМСХ	500.00
Італія, Допомоговий Комітет	130.00
Бельгія, Дім старших віком	100.00
Австрія, „Рідна Школа"	150.00
Італія, Малий Семінар	300.00
Австрія, студентка медицини	100.00
Еспанія — сироті	25.00
Швайцарія, Дім старших віком	20.00
Англія, п-ні Марія Ігнат	35.00
Франція, Сестри Служебниці (четверг. школа)	25.00
Польща, Сиротинець Сестер Василіянок	50.00
Австрія, Дитячий Садочок	10.00
Німеччина, безпосередня допомога	20.00
Польща, лікарства	30.00
Бразилія, пакунки	116.20
Польща, пакунки	71.72
Америка, допомога бідним в шпиталях	75.00
Німеччина й Австрія, книжки для дітей	150.00
Разом	$2,657.92
На поточному рахунку в банку	450.48
Разом	$3,108.40

Подаючи цей звіт до відома українського громадянства, Українська Жіноча Допомогова Організація (УЖДО) звертається до людей доброї волі не відмовити нашим збірщикам та зложити і цього року пожертви на наші списки. Крім цього можна складати пожертви в Ню Йорку: в Т-ві „Самопоміч" і в підприємствах — „Арка", „Сурма", „Еко", „Молоде Життя".

Потребуючих допомоги є багато, кожний Ваш і найменший даток дасть змогу прийти з допомогою багатьом потребуючим в різних країнах поселення українців. На Вашу допомогу, особливо під час Свят, чекають: діти, старші віком по старечих домах, хворі по шпиталях і т.п. І найменша допомога принесе радість обдарованому, бо він відчує, що не є сам та опущений, і що є люди, які пам'ятають про нього та стараються облегшити його долю.

Радість дітей, які чекають нетерпеливо даруночка від св. Миколая чи під ялинкою, нехай буде подякою за Ваш труд і жертвенність.

За Гол Управу УЖДО:
О. Тамашівська, голова
С. Бартко, секретар

— КОРОТКІ ВІСТІ —

● **Александер Дубчек перестеріг** у своїй промові в Братиславі наприкінці мин. тижня, що коли не припиняться різні критичні виступи проти політики уряду, пристосованої до „нової ситуації", себто фактичної окупації ЧССР Совєтами, то чеський уряд буде примушений вжити „недемократичних засобів задля рятування демократії".

● **Міністер закордонних справ СССР Андрей Громико** прибув несподівано у товаристві свого заступника Владиміра Семйонова в минулу суботу на два дні до Каїро на розмови з керівними єгипетськими мужами. В мин. тижні довгу розмову мав з Нассером совєтський амбасадор Сєргей Віноградов. Газети твердять, що Совєтам була б тепер невигідна нова арабсько-ізраїльська війна, яка напевно спровокувала б нову світову війну.

● **Папа Павло VI проголосив** Різдв'яне звернення, втримане у дуже песимістичному тоні. Папа закликав до відновлення християнізму, як єдиної правдивої і найвищої надії на спасення людини і людства, але водночас не виключає, що екстремні течії у світі і брак взаємної толеранції та доброї волі можуть довести до атомової війни. Папа таврував також однаково нерівномірний поділ дібр у світі, як анархістичні протести.

● **Новим міністром закордонних справ Польщі став** Стефан Єндриховський член польського Політбюра. Офіційно сказано, що попередній міністер, Адам Рапацький, відійшов внаслідку поганого здоров'я ,але західні газети твердять, що Рапацький попав в неласку своєю опозицією проти „чистки", яку партійні боси переводили в його міністерстві, не запитуючи його думки, викидаючи усіх „сіоністів".

ДІТИ СТВОРИЛИ ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР

У районовому місті Сокиряни на Чернівеччині діти, з допомогою культурної керівниці З. Кулій самі виготовили ляльки, декорації тощо і вже поставили в місті та в навколишніх школах виставу „Тім і Том". „Радянська Україна" з 13 грудня не назвала прізвища автора п'єси. Після перших успіхів діти готують виставу на основі народної казки „Ріпка". Журбою лялькових театрів в Україні є відсутність театрального репертуару.

ПІТСБУРЖЧИНА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ЗОЛОТИХ РОКОВИН СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

Піттсбурґ, Па. — З ініціятиви Відділу УККА на Зах. Пенсилвенію, в Карнеґі, Па., на громадських зборах створено Ювілейний Комітет під керівництвом Ананія Никончука для проведення Свята 50-ліття проголошення Соборности України. Комітет запросив на Свято 26 січня в „Карнеґі Мюзік Гол" у Піттсбурзі три відомі мистецькі одиниці з Торонта: чоловічий хор „Прометей", жіночий хор „Діброву" та балетну групу „Верховинці", разом до 150 осіб виконавців.. Головним промовцем на Святі Соборности буде президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. До участи в святі запрошено також представників інших національностей.

Season's Greetings ★ Веселих Свят

Північна Корея звільнила 82-ох членів залоги „Пуебла"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рювати. З американського боку завжди твердили, що нема доказів на порушення північно-корейської водної суверенности і тому не можна перепрошувати за щось, чого не було. Однак остаточно комуністи погодились, що з американського боку може бути перед підписанням відповідного документу, як його хочуть мати комуністи, складена заява, яка з'ясовує американське становище, а тоді комуністи звільнять полонених. Як підкреслив державний секретар Дін Раск, в міжнародних відносинах нема прецеденту, щоб хтось приймав за важливий документ, що його згори схарактеризувала сторона, що той документ підписує, як фальшивий, незгідний з правдою. Раск звернув увагу, що комуністам залежало тільки на отриманні пропаґандивного матеріялу, а не на ствердження правди. Генерал Гілберт Вудвард підписав документ, що його текст склали самі комуністи — американці того тексту ні трохи не змінювали. Водночас названий генерал заявив, що Уряд рішився підписати той документ виключно тільки тому, щоб дістати на волю 82-ох полонених моряків. Генерал Вудвард, який вів переговори з корейськими комуністами, назвав поведення північно-корейського генерала Пак Чунг Кука „арогантним". Капітан „Пуебла" Ллойд М. Бучер, опинившись на свободі негайно заявив, що ніколи „Пуебло" не наблизився до берегів Північної Кореї ближче, як на 13 миль. Звільнених моряків перевели до лікарні для оглядин, але вони встигнуть вернутися до ЗСА до своїх родин на Різдво. Сам корабель „Пуебло" є ще в руках комуністів.

Чарльс В. Йост — амбасадор ЗСА в ОН

Ню Йорк. — Новообраний президент Ричард Ніксон несподівано призначив на нового американського амбасадора в Об'єднаних Націях Чарльса В. Йоста, професійного дипломата, який був заступником амбасадорів в ЗСА в ОН Адлі Стівенсона й Артура Голберґа. Йост є демократом і голосував за Гюберта Гомфрі. Призначення Йоста прийшло після того, як Сарджент Шрайвер, якому спершу Ніксон запропонував той пост, заявив, що він волів би залишитись на становищі амбасадора у Франції — на що погодився Ніксон. Йост має опінію першорядного знавця араабських справ, як колишній амбасадор в Сирії й Марокко. Він має тепер 61 рік.

Помер Джан Стейнбек

Ню Йорк. — У минулу п'ятницю 20 грудня ц.р. помер у своєму домі в Ню Йорку на затяжну недугу серця Джан Стейнбек, один із найславетніших сучасних американських письменників, у віці 66 років. Стейнбек вславився на своєму 37-му році життя своїм романом „Грозна гніву", але щойно в 1962 році дістав нагороду Нобеля, як один із 5-ох американців, Нобелівських лавреатів з ділянки літератури. В останніх роках проти Стейнбека виступив був Євгеній Євтушенко, як проти „зрадника своїх принципів", тому, що Стейнбек, вернувшись з подорожі до В'єтнаму, прославляв хоробрість і вояцьку мораль американських вояків і твердив, що тамошню війну спровокували китайські комуністи. Стейнбек загалом написав 24 твори.

Судовий процес над нацистами за злочини в Україні й Литві

Бонн. У Штутгарті триває процес над чотирма гітлерівськими старшинами СС, які під час війни поповнили злочини супроти українців і литовців у 1943-1944 рр. Газета „Штутгартер Цайтунг" повідомляла на початку грудня, що обвинувачені відповідають разом за вбивство понад однієї тисячі людей. Київська „Молодь України" з 11 грудня в замітці „Судовий процес у Штутгарті" писала, що на процесі виступлять також „свідки з СССР". Всі четверо обвинувачених були в складі особливої „Зондеркомандо 1005".

Іван Самокішин, співак й артист, помер у Трентоні

Трентон, Н. Дж. — В п'ятницю 20-го грудня ц. р. тут помер несподівано від удару член Капелі Бандуристів й доми(й) українських співак, член Капелі бандуристів й артист українських театрів в краю й на еміґрації, в тому філядельфійського „Театру в П'ятницю" Іван Самокішин. Покійний був основоположником і довголітнім головою Управи Народного Дому в Трентоні, невтомним організатором акції за побудову нового будинку для цієї установи, як також активним членом товариства „Гуцульщина". Сл. п. Іван Самокішин залишив у смутку дружину Ніну і троє дітей Ігоря, Оксану й Романа. Похорон сл. п. Івана Самокішина відбудеться у вівторок 24 грудня ц. р. в церкві Юрія Переможця в Трентоні і потім на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку.

Іван Самокішин

Замість квітів на домовину друзі і знайомі сл. п. Івана Самокішина започаткували збірку на студійний фонд ім. І. Самокішина. Датки просять надсилати або складати в Кредитовій Кооперативі „Самопоміч" у Трентоні: 726 South Clinton Ave., Trenton, N.J.

Віднайшли схоплену дівчину й заплачений викуп

Віднайшли схоплену у вівторок минулого тижня 20-літню студентку Барбару Джейн Мекль, яку її опричники закопали в землі у спеціяльній скрині - домовині, 18 стіп під глинястою землею; у скрині були переведені проводи з доплпвом свіжого повітр'я і вона мала харчі. Все ж, вона перевела там 80 годин і чудом врятувалася. Ті, що її схопили, телефонічно повідомили поліцію, де можна віднайти її, — після того, як дістали 5000.000 долярів, викуп від батька схопленої студентки, мультимільйонера Роберта Мекля, що розбудовує Флориду. ЕфБіАй віднайшла теж головного винуватця, що схопив ту дівчину під загрозою револьвера, 23-річного Ґері Стіфера Кріста. Шукають ще за його спільничкою, 26-річною Рут Айзенман Шаєр. Віднайшли теж 480.000 долярів в човні, що ним втікав Кріст, та 17.000 долярів в його кишені, а 2.300 долярів заплатив він за той моторовий човен.

Від білоруських письменників вимагають творити „під керівництвом партії"

У зв'язку з черговим загостренням імперського режиму в СССР та новим завертанням до сталінщини, в Білоруській ССР преса відновила нападки на повість Василя Бикава „Мервим не болить", яку два роки тому взяла на захист громадськість Білорусі. У тій повісті тероризований тепер білоруський совєтський автор змалював багато трагічних картин з другої світової війни, коли „влада" покидала населення на голодну смерть напризволяще, а потім обвинувачувала людей „ у зраді". Крім того, партійний наглядач В. Барисенко, директор Інституту літератури АН БССР ім. Я. Купали, на пленумі білоруських письменників виступив з відвертою вимогою, щоб увесь білоруський літературний процес був „суворо організований, керований розумом і волею нашої комуністичної партії". Білоруський літературознавець в Америці д-р Ст. Станкевіч, у газеті „Беларус", в числі 140 з грудня 1968 р. у зв'язку з такими виступами писав, що це — черговий наступ проти білоруської літератури і намагання партії відібрати навіть ту маленьку свободу творчости, що її мали письменники Білорусі в перших роках так зв. десталінізації.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам
УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне
31-го ГРУДНЯ 1968 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1968 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1968 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

